

اثر محدودیت غذایی و تراکم گله بر شاخص های آسایش جوجه های گوشتی

محسن قانعی^{*}، مجید طغیانی^۲، سیدعلی تبعیدیان^۳، غلامرضا قلمکاری^۴

واحد خوراسگان اسلامی آزاد دانشگاه دامی علوم گروه ارشد کارشناس آموخته ۱- دانش

واحد خوراسگان اسلامی آزاد دانشگاه دامی علوم گروه علمی هیات ۲ و ۳- عضو

* نویسنده مسئول: mohsen.ghanei@yahoo.com

چکیده

این آزمایش به منظور بررسی اثر محدودیت غذایی و تراکم گله بر شاخص های آسایش جوجه های گوشتی انجام گرفت. در این آزمایش از ۴۱۰ قطعه جوجه گوشتی سویه راس ۳۰۸ به صورت آزمایش فاکتوریل ۳×۲ در قالب یک طرح کاملاً تصادفی با ۶ تیمار و ۵ تکرار استفاده شد. تیمارهای آزمایشی شامل: دو سطح تغذیه (تغذیه آزاد و محدودیت غذایی) و سه سطح تراکم گله (۱۰، ۱۴ و ۱۷ قطعه جوجه به ازای هر متر مربع) بود. جیره های آزمایشی در طی سه دوره آغازین (۱۴-۷ روزگی)، رشد (۲۸-۱۴ روزگی) و پایانی (۴۵-۲۸ روزگی) به جز تیمارهای دارای محدودیت غذایی در دوره محدودیت غذایی به صورت آزاد در اختیار جوجه ها قرار گرفت. محدودیت غذایی به صورت کمی و به صورت تغذیه وعده ای، که در هر شبانه روز شامل دو وعده و هر وعده به مدت سه ساعت و فاصله بین وعده ها ۱۲ ساعت بود به مدت ۶ روز و از ۷ تا ۱۳ روزگی اجرا شد. شاخص های آسایش مانند توانایی راه رفتن، سوختگی کف پا، سوختگی مفصل خرگوشی، زاویه پا و پوشش پر در روزهای ۳۵ و ۴۲ دوره پرورش امتیاز دهی شدند. نتایج نشان داد که در پایان آزمایش، در کل دوره پرورشی در مورد شاخص های آسایش مشخص شد که محدودیت غذایی بر این صفات بی اثر بود ولی این صفات به جز توانایی راه رفتن تحت تاثیر تراکم گله قرار گرفتند و با افزایش تراکم بهبود در این صفات مشاهده شد. به صورتی که در سن ۳۵ روزگی تراکم ۱۰ قطعه ای پوشش پر بهتر و در سن ۴۲ روزگی تراکم ۱۰ قطعه ای بهترین نمره سوختگی مفصل خرگوشی و سوختگی بالشتک کف پا را به صورت معنی دار از خود نشان دادند.

واژگان کلیدی: جوجه گوشتی - محدودیت غذایی - تراکم گله - شاخص های آسایش.

مقدمه

ایجاد هرگونه محدودیت در دریافت مواد غذایی مورد نیاز فعالیت های طبیعی یک موجود زنده را محدودیت غذایی گویند. محدودیت غذایی به معنای مصرف کمتر خوراک می تواند از طریق تغییرات هورمونی، تغییر در فعالیت های متابولیکی و تغییر در رفتارهای فردی حیوان باعث ایجاد محدودیت رشد گردد (۳). اعمال محدودیت غذایی مزایایی دارد که عبارتند از، بهبود ضریب تبدیل غذایی، کاهش ذخیره چربی، کاهش عوارض متابولیکی مانند سندرم مرگ ناگهانی، آسیت و اختلالات مربوط به پا و بهبود شاخص های آسایش و کاهش آلودگی محیطی می باشند (۱۱). همچنین در دهه اخیر نگرانی نسبت به شرایط رفاه جوجه های گوشتی بیشتر شده است. رفاه این پرندگان توسط عوامل درونی و بیرونی از قبیل مدیریت، استرس، تغذیه، تراکم گله، تهویه ضعیف، شدت بالای نور، سرکوب سیستم ایمنی و قرار گرفتن در معرض عوامل بیماری زا کنترل می شود (۱۵).

همچنین محققین دیگر، رشد، عملکرد، نسبت هتروفیل به لنفوسیت، تنوع لکوسیت و فراوانی آنها را به عنوان شاخص هایی برای اندازه گیری آسایش جوجه های گوشتی معرفی می کنند (۱ و ۸).